

לקראת פסח

הפסח הולך וטרב ולמעשה כבר עבר את סף ביתנו. החברים החלו לנסות את חדרם, לבער את החמץ ולעשות "סדר". ובערב מהדהד במחנה שירת המסורה-וצולת הרוסדים ובפרנות שונות יושבים על מדוכת ההכנות האחרונות ל-כניית החג.

כבימי אבא ואמא נוצרת לפני פסח אווירה ותכונה, שעברה והשתלבה למסכת חיינו הסיבוציים, תוך חיפושים לצורה ותוכן חדשים נוצרה מסורת הפסח הסיבוצי. חייבים אנו מדי שנה למצות המסורת הקיימת ולהעשירה.

השנה נעשה נסיון מחודש לחוג את סציר העומר ולהחזיר למנהג חסלאי ע-תיס זה את עשרת סדמותו. טקס סציר העומר יבוצע בחלקה סרובה (ליד ה-באר הראשונה). הצבור כולו - חברים, ילדים ואורחים, לבושי חג ייצאו בשירה מסושטת של עגלות ומכוניות תוך שירה ונגינה לחלקה ומדועדת. הכרוזים יכריזו, הציבור יענה וישיר, הרוסדים ירסדו והמוצרים יסצו-רו. ובתום הטקס ייצאו הכל ברונדו כללי. העומר יובא בחגיגות הביתה ואיש-איש יחזור למחנה להתקדש לליל הסדר.

הבאת העומר ע"י הילדים לחדר האוכל תפתח את ליל הסדר. אין כמו ליל-הסדר לחגיגות ואנו תסרה כי הצפיפות (שאף היא הפכה למסורת) לא תפ-גם בסריאה נאה והולמת של ההגדה. אנו בטוחים כי המשחתפים בסריאה - יספידו על הכנה מדוקדקת וכל המסובים יקבלו על עצמם באהבה עול משמ-עת.

בתום הסריאה ואחר הפסקה מלה נחזור לחזות באותם טעמים שבגלל חוסר - במה לא נוכל לשלב בסריאת ההגדה. כמו כן ישמיעו סופרינו הידועים ה-גדה היתולית על היי הסיבוץ בנוסח ההגדה המסורתית. כמו כן ישלימו את ליל הסדר ריסודים עד אור הבוקר.

חידוש בסיבוצנו יהיה ערב היצירה העצמית. מבלו משים ומבלו ששסדנו די הצורך לספח פעילות יסרה זו, התברכנו במספר הולך וגדל של חברים ו-בנים, אשר כל אחד בשטח שלו מסוגל ומוכן להעשיר את חיינו התרבותיים.

נסצור את היבול בערב יצירה עצמית וניתן אפשרות בסווי לכל היוצרים - בששח המוסיקה (בנגינה ובזמרה), הספרות (בפרוזה ובשיר), בקריאה וב-ריסוד. חבל רק שהלהקה הדומטית משלים את הצגתה בתאריך מאוחר יותר.

מארגני החג מאמינים ביכולת הסבוץ לבצע את התכנית. אך את היכולת + יש להפוך למעשה והדרך לא שלה. ומסגלה ולהסת הריסודים עושים עבודה מאומצת ומכורכת וכל המשתתפים חייבים להגביר התמסרותם. המושכים בעט מתבטאים לגשת למלאכתם ולשתף עצמם בהגדה ההיתולית ובערב היצירה ה-עצמית. הטריינים נדרשים לעבוד על הטקסטים שלהם בפדנות וכל אלה ה-רבים התורמים את חלקם לתוכנית החג נתבעים לא להרפות ולהמדיש מלוא-מרצם להצלחת החג.

נותרו לנו רק ימים מועטים. נרחם נא כולנו ונחוג את חג הפסח כהלכ-תו ותשרור האמחה בביתנו.

ועדת התרבות.

במשחק

מאז ה-2 בפברואר, בו נמסרה הסקירה המשקית האחרונה, חלה התפתחות רבה. מזג האויר השתנה מהקצה אל הקצה. ימי חורף קשים, גשמים המלווים סערות ושטפונות, עברו, ובאו עלינו ימים חמים עד מאד, גם חמסינים. שוב מזג אויר שהוא בלתי רגיל בעונת שנה זאת. כל שינוי פתאומי במזג האויר אינו לטובת החקלאי. יותר מכל יכול הוא להגיע בגידולים רגישים כמו למשל שתילים רכים רכים.

אם נתחיל במלונים הרי אחרי הרוחות החזקים והברד אשר פקדו אותנו השנה, הגיעו ימים חמים המאלצים אותנו להורדת הפלסטיק תוך פרק זמן קצר יחסית כדי לאפשר למצחים איוורור ובאדמות הקלות והבינוניות נאלצים אנו כבר להשקות.

בפרדס: נגמר קטיף השמוטי והתחלנו בקטיף הולנסיה שהוא האחרון והקשה מכולם. הפרי הוא קטן, דורש יותר עבודה ובו בזמן התחלנו גם להשקות בפרדס ולבצע עוד עבודות שונות שעונתן הגיעה, כך שהזמנו בפרדס עבודות רבות גם יחד והמתח בעבודה הוא רב. בעלון הבא נוכל להביא סיכומי ביניים על כמיות הפרי.

בבנות: הגענו כבר עד כה ל-1^{1/2} טון פרי לדונם ואילו לא היו מגבילים אותנו במשלוחים היינו ודאי מגיעים בתקופת השיווק הטובה ליבול של 2 טון לדונם. המחירים עדיין הם מתקבלים על הדעת אך מאידך ההורדות הן מרובות.

בכרם: עיקר העבודה מתנהלת עכשיו בחלקת הנטיעות תשכ"א. סדרי ההדלייה בולעים עבודה רבה, אבל הגמר מתקרב ובא. הנטיעות של השנה נגמרו ונותר לנו שטח של 6 דונם ללא שתילים, והתברר כי החלקה היא בסך הכל 28 דונם ברוטו.

בפלחה ומספוא הצטברה עבודה רבה לאחר שבמשך 3 חדשים אי אפשר היה לעלות עם הכלים על השדות. כעת יש לבצע קילטורים, קציר ואף כיבוש החציר. יחד עם זאת התחלנו להשקות בכל השטחים. האספקה לרפת ההלה לבא מהמרעה ליד הכביש (תלתן) ובימים הקרובים נתחיל להאביס גם בסלק בהמות.

ברפת:

כמות החלב היא בעליה ואחוז השומן הוא בירידה, אין זו תוצאה של עלית כמות החלב אך מסתבר שהרכב התערובת מה"אמבר" פגע בכל הרפתות ואחוז השומן ירד אצל כולם, עד כה החזיקו פרותינו מעמד אבל כנראה אזלו אצלן הרזרבות בגופן. בראשית חודש מרץ נכנסו פרות ראשונות לסככה החדשה, הרי לי זו ההזדמנות לברך את בוני - הסככה על הביצוע המהיר והטוב, הכל בהתאם לתוכנית שנקבעה ואמנם ללא סככה זאת לא היה מספיק המקום לעדר הגדל.

את א מ א ש ר ג ר

במלאת לה 60 שנה

מברך הקיבוץ

בשפע ברירות ונחת

מספרים על התפתחות הרפת במסרו ב"ביתנו" על ידי מאיר. בימים הקרובים נקבל וודאי תמונה מאספקט כלכלי ואז נוכל להעריך היטב את דר-כו של הענף במשך שנה וחצי.

בלול:

גידול הולך וגידול בא, אפרוחים נחשלו ספעס מקיבוץ יקום במצב טוב ואנו מ-צפים להתאמתות התקורות שאנו תולים בגידולים אלה, בינתיים המחירים לבשר עלו ועוד היו בטויה ויש סיכוי לעליה נוספת במחירים בחדשים הבאים.

ארודאל
כ"ב

מרב האמק מוסר

xxx הישג מזהיב לעובדי גן ירק! משלוח (סשן) ראשון של מלונים נשלח ב-7 לאפריל לחוק-לארק! משלוח זה יצא כחודש ימים לפני המועד המסובל עד כה! ועל כך נתונה לירטנים ברכתנו.

xxx ... בימים אלה הגענו גם ברפת לשיא במשלוח חלב ולתנובה של 2000 ק"ג חלב מחליבת יום אחד! רבים יזכרו עוד את עמחתנו כאשר הגענו ל-1000 ליטר הראשונים...

של ענב האלעים מוסר

במסעים שלנו אנו מגדלים 3 סוגי גידולים: 50 דונם בננות, בערך 50 דונם אבוקדו ו-78 דונם גפנים.

הבננות - גיל המטע:

30 דונם נטיעת 1957

20 דונם נטיעת 1958

ועומס על שכמו תפקידים כבדים. היוכלו להתמיד מול רוח הקרירות הנושבת מחוגי חניכינו לשעבר?!

למרות הגיוסים, המבצעים התרבותיים, ימי גזנ"ע, בקורים בהצגות ותערוכות, אנו מסכמים גם שלישי לימודי המצטיין במתח והישגים. הקבוצה הבורגת סיימה את חוק לימודיה במוסד, הוגשו עבודות הגמר הראשונות לועדה הפדגוגית.

"על הגבעה" נאבק דור צעיר על זרכו. דור זה צריך להשלים את הקבוצים השותפים למוסד. החניכים בפרדו מחומר "נותני גיוס של היום, חיילי מחר, חברי קיבוץ של מחרתיים" אך יש צל של חשש, כי בקבוצים אינם יודעים שנותני הגיוס של היום הם חברי קבוץ של מחר. רצינו לשתף את חברי הקבוצים פעמים בשלישי בזה בבעיות המוסד, וחדר האוכל נשאר כמעט ריק. אותם מקומות הריקים מהווים את הנקודה השלילית ביותר במאזן השלישי. על הגבעה מתגבש קולקטיב של עובדים, קולקטיב של חניכים. אנו עדיין מקוים שגם "הרחוב הקבוצי" יצטרף כשותף מלא לחינוך המשותף שעל הגבעה.

זכריה.

אכתבו לך רחמי

במקו, 14 במרס 1962

שלום רב ל"ביתנו",

עברו שוב כמה חדשים מאז שכתבתי לאחרונה ל"ביתנו" וקבלתי בזמן האחרון כמה וכמה התראות מחברים שונים אשר מזכירים לי את חובותי. האמת היא שלגמרי לא שכחתי את החובות האלה, אך תאמינו לי כי די קשה לכתוב לעתון היות ולא את הכל מה שאפשר לכתוב במכתב פרטי ומה שברצוני לכתוב לכם, אפשר לכתוב גם לעתון. תפוצת העתון אמנם לא מגיעה לזאת של ה"מעריב" אך בכל זאת זה עתון וזה מעמיד לפני קשיים לא מועטים.

מוקו יכול להעיד כי באותו הזמן כתבנו לא מעט ולא לחברים מועטים. אך הפעם אפצה את כולכם ואשלח לכם תיאור על אחת הנקודות המוזרות ביותר של אפריקה ואולי של העולם כולו - על עיר המסתורין טומבוקטו.

טומבוקטו שוכנת בקצה הדרומי של הסהרה והיתה פעם הפתח לאפריקה עוד זמן רב לפני גילוייה בדרך הים. היא נוסדה בערך ב-1100 לאחר הספירה ע"י ברברים שחצו בשיירות גמלים את המדבר ונהפכה במרוצת השנים למרכז מסחרי ותרבותי חשוב. במאה ה-14 צורפה טומבוקטו ע"י KANGA MOUSA לאימפריה של מלי. יותר מאוחר כבשה הטוארגים ובמאה ה-16 המרוקנים. אך בכל התקופות האלה שגשגה טומבוקטו והיתה מרכז מסחרי ותרבותי אשר זרחה עבר מסחר הסחורות מצפון לדרום ולהיפך, ומסחר העבדים בכוון חד-סטרי מדרום לצפון.

חשיבותה של טומבוקטו ירדה בתקופה מאוחרת יותר עם התפתחות במלי אפריקה והיום היא למעשה העיר הצפונית ביותר של אפריקה השחורה - וצפונה ממנה משתרע המדבר. רק פעמיים בשנה מורגשת בעיר תנועה מוגברת יותר כשמגיעים אליה מ- שיירות של אלפי גמלים המעבירות את המלח של מחצבי טאוודני הנמצאים עוד כ-1000 ק"מ צפונית מטומבוקטו, לרחבי אפריקה.

העיר שמרה על אופיה מלפני מאות שנים. בקתות חמר, רחובות עקלקלים וצרים שבהם משחקים ילדים, עובדים גמלים וחמורים. האוכלוסיה - קשת רחבה של גוונים, בדואים, טוארגים, כושים. עומדים עדיין שלושה מסגדים עתיקים מהמאה ה-15 וה-16 הבנויים מחמר ויכלו להשתמר רק באקלים המדברי היבש אשר מכיר רק כ-50 מ"מ גשם בשנה. העיר בנויה כולה בחול וגם רחובותיה מכוסים חול עמוק. כמובן חוצים את העיר היום גם מכוניות כפי שגם פלוגות משמר המדבר החליפו את הגמלים בג'יפים. אך מכונית נהרסת כאן כמובן אחרי כ-20,000 ק"מ והנהיגה היא כאן אמנות מיוחדת במינה.

יש בעיר עדיין רובעים שלמים של עבדים אשר מבחינה חוקית שוחררו מזמן אך הם לרוב צמודים עדיין למשפחות האצילות מרצונם החפשי. הנשים האצילות לעולם אינן עוזבות את בתיהן וחיות בביתן חיי בטלה ועושר. הנוף והאקלים מזכירים מאד את הנגב, העצים הם עצי הערבה, אך שבעה ק"מ דרומית מקומבוקטו עובר הניג'ר ובנמלה של טומבוקטו רואים שוב טיפוסים אחרים לגמרי של חקלאים מגדלי אורז בבריכות לאורך הניג'ר ודייגים עם הפירוגות הסגונות שלהם.

במשך ששה חדשים בשנה אפשר להגיע לטומבוקטו בדרך הניג'ר במסע ארוך של חמישה ימים מבמקו. אני טסתי לטומבוקטו והגעתי לעולם מוזר זה תוך חמש שעות כשהאווירון נוחת בדרכו לטומבוקטו שלוש פעמים ואוסף ופולט אנשים ומטענים כמו המאסף שלנו בין פרס-חנה ותל-אביב. האווירון הוא מטיפוס אליושן 14 והצוות הוא רוסי. שדות תעופה הביניים הם פשוטים להפליא וכל ציודם הוא למעשה מסלול נחיתה מחמרה. כל הטיסה נעשית בלי כל טקסים המלווים בדרך-כלל לאווירונים ולשדות תעופה. האנשים בכנסים לאווירון עם עגבניות, מבקשים להעביר למכריהם חבילות, שולחים רובה לתיקון וכו'. הטייסים עצמם בסנדלים ומכנסיים קצרים בלי מדים כמובן ומשתעממים נורא בזמן הנחיתות, הפריקה וההעמסה.

בקרתי בטומבוקטו בלוויית חברי, שגרירנו באקרה ונתקבלנו בשדה התעופה בכבוד מלא ע"י ראש העיריה. ראש העיריה, ששמו מהמן אלסן היידרה הוא גם נציגה של טומבוקטו באסיפת הנבחרים ונוסף לכך הוא גם יו"ר שלה ובתור שכזה הוא האיש מספר שנים במדינה. ביקרנו כמובן לאחר מכן אצלו ומצאנו אותו באמצע הרחוב על מחצלת בפתח ביתו כשהוא מוקף אזרחי העיר. שוחחנו אתו על דא ועל הא ובין היתר רציתי לקבל ממנו גם פרטים על הקהילה היהודית שהיתה קיימת בטומבוקטו במאה ה-15. הוא ידע על עצם קיומה אך לא ידע עליה פרטים והבטיח לי להתעניין אצל זקני העיר האם קיימים אולי כתבי יד מהתקופה ההיא. מוזיאון לא קיים בעיר אך הקמתו נמצא בדיון ויתכן שיגשו לביצועו בביתו של אחד משלושת החוקרים הזרים שחיו כאן בתקופות שונות ונהרגו.

חוויה מיוחדת במינה היתה פגישתנו עם בחור צעיר שהשתלם בארץ ומרכז כעת את עניני הנוער בעיריה.

לאט לאט חודרת גם לטומבוקטו רוח חדשה, אם כי אין להכיר עדיין את סימניה בצורתה החיצונית של העיר. בשנים האחרונות הקימו בעיר עשרות בארות במקום הבורות ששרתו את העיר במשך דורות. בכך המרכזית של העיר הוקמה אנדרטה לזכר קרבנות הקולוניאליזם. ישנו מרכז לייעוץ סוציאלי בעיר וגם מועדון לנוער. עשרות מצעירי טומבוקטו נמצאים היום בלמודים בבמקו ובבירות השונות של העולם כולו. בטומבוקטו עצמה הוקמו בתי ספר עממיים לילדי הבדואים מהסביבה הקרובה והרחוקה בהם הם גרים בפנימיה. ישנו גם בית ספר קוראני גדול עם כ-300 ילדים.

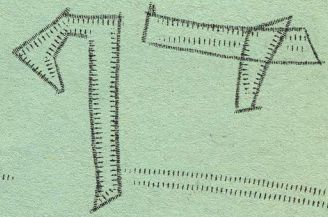
קיים כאן איזה פולחן מיוחד שטרם שמעתי עליו - מין פולחן החול. סיפרו לי כי האנשים מעדיפים לשכב על חול ולא על מחצלות כי "החול הוא נקי ביותר. קמים, מורידים את החול והנך נקי". בערבים יוצא הנוער למדבר המשתרע בקצה העיר ונהנה מקרירות הערבים, יושב על החול וצולה כבש.

בקרתי גם במחנה של "גומים". הגומים הם עוזרים בדואים של פלוגות משמר המדבר והם גרים באהליהם באמצע המדבר בקצה העיר ונקראים מדי פעם בפעם למבצעי סיור והבטחה. הם מקבלים משכורת קבועה מהצבא ובזמן שבין המבצעים מתמסרים לעדריהם.

למחרת חזרנו שוב לבמקו "עיר הבירה הסואנית" של מאלי אשר התחדשה בימים אלה עם שירות אוטובוסים חדישים מהונגריה. את מהמן אלסן היידארה אפגוש בקרוב שוב בבמקו היות והוא השכן שלנו ולעת ערב אנחנו משוחחים לפעמים לפני הבית. האיש הזה אשר פגשנוהו על המחצלת לפני ביתו בטומבוקטו הינו הפרלמנטר המנוסה ביותר של מאלי והיה במשך 12 שנה חבר הפרלמנט של צרפת. הוא גם איש פקח ושנון, נעים הליכות ורקדן מצויין.

ואם יגיע אי פעם מישהו מכם לטומבוקטו תדפדפו בספר האורחים של הגברת זיינה, בעלת הבית השמנה של המלון ותמצאו שם ברכת שלום נאמנה בעברית משני ישראלים אשר ביקרו בנקודה מוזרה זאת, אשר דרך אגב לא היו הישראלים הראשונים ואני בטוח שגם לא האחרונים.

להתיישבות

הזמן חולף והנה בני "ברקיס" ו"נבטים" נמצאים בשורות צ.ה.ל. למעלה ממחצית השנה ואפשר לאמר כי חייהם שם הגיעו לשלב של "שגרה" מסוימת עד כמה שמונח זה מתאים לחיי צבא, אחר סיום הקורסים השונים כולם הגיעו למקומות פחות או יותר קבועים. רק עמוס מ"ברקיס" ורוסף בורג מ"נבטים" נמצאים בקורס מ"כים אשר טרם נסתיים.

נפל בחלקו של עמוס בתוך חניך בקורס שלו - להתנסות בנסיון קרבי ממשי ואנו מאושרים עם כל הקבוץ שיכולנו לברך אותו על שיצא מנסיון זה בריא ושלם. תקוותנו ותפילתנו כי לא הוא ולא האחרים, לא יצטרכו לחזור על חוויות ממין זה.

גרעין "נבטים" נמצא כבר תקופה די ממושכת במשק הנח"ל ועברו עליו תקופות שונות של חיי גרעין נח"ל על כל הקשור עם עצם שהותם במקום זה. יש רביתן לגרעין לארגן חיי חברה, אשר בהם שוררת רוח טובה ופעילות רב צדדית וישנן תקופות כאשר חיי החברה משותקים, הליכוד נראה פגום ומתעוררות בעיות, גם קיימות וגם מדומות ואלו הן ביחס למשק-הנח"ל והן ביחס לקיבוץ-האם, כלומר ביחס אלינו, לקיבוץ העוגן.

לא זה המקום לטפל ביחסים שבין הגרעין למשק הנח"ל. טבע כי בין שני שותפים מסוג זה ישנם שטחי חיכוך ומדי פרק זמן מתעוררות בעיות וזה למרות הרצון הטוב משני הצדדים. נראה שעד כה תמיד נמצא פתרון כלשהו, ולו רק זמני - לשאלות חיוניות של עבודה ותרבות ויש כל היסוד לתקוה כי בסיס הרצון הטוב ישאר גם בעתיד.

מה שנוגע לקיבוצנו בנידון - מצבנו שונה תכלית שנוי כאשר מוטל עלינו לקיים קשר חי והרגשה של בית ושל חברות עם בני "נבטים" כאשר מרחק כה רב מפריד בינינו. עלי להודות כי הדבר לא עלה בידינו באותה הצורה כפי שחשבנו זאת וכפי שזה הרצוי לשני הצדדים. בערב חברי הגרעין לפני זמן מה נוצר הרושם הבלתי נכון שקיבוצנו זונח אותם והם אינם זוכים לתשומת הלב לה הם ראויים. נוצרה מתיחות אשר דרשה בירור רציני. קיימנו ביקורים הדדיים אשר בהם הגענו - אנו וחברי הגרעין - ללבון היחסים בין הקיבוץ לבינם וזה תוך שיחות ובירורים חברים וגלויים.

אני מקווה כי אינני שוגה בהערכה אופטימית, אם אומר שנתן בכך יסוד להחזרת היחסים בינינו לפסים התקינים והרגילים הדרושים להבטחת עתיד הגרעין בחיי קיבוצנו.

אנו מבצעים הלכה למעשה את סיכומי הפגישות האלו ומקיימים קשר הדוק יותר הן על ידי מכתבים והן על ידי ביקורים, וזה למרות שנימים אלה רק חלק מהגרעין נמצא במשק הנח"ל ואילו רוב הבנות יצאו לתעסוקה לירושלים עד ראשית חודש מאי. מצב זה משפיע על חיי החברה אך נעשים מאמצים לקיים פעילות מקסימלית. עתה אנו מקווים לראות את חברי הגרעין בבואם לחג הפסח.

xx נעמו פ, לאחר סיום הקורס עברה כמדריכת בנות נח"ל לצפון הרחוק ומוכן שזם קשה מאד, כי המרחק הוא גדול למדי.

xx נתמזל מזלו של אמנון והוא נמצא כעת בבסיס בקרבת המקום. הדבר מאפשר לו להיות לעתים קרובות בבית.

xx מדריכינו נח"ל - פקדה אותם תקופה של מחלות. רח"י חזר רק לפני כמה ימים ליחידתו לאחר מחלה וחופשת הבראה של חודש ימים. אדם חלה בחצבת. אנו טאחלים לו החלמה מהירה ומקוים שבזה נגמרו אצלם מחלות הילדות למיניהן.

xx את הצנחנים אנו רואים לפעמים בבית בנאם אך לשעות ספורות. כנראה אצלם האימונים הם מפרכים והם רתוקים לבסיס יותר מאחרים. תקופת קורס המ"כים עוד לפניהם והם צריכים להתחיל אחרי החגים.

אנו תקווה כי כל חיילינו יוכלו להשתתף אתנו בליל הסדר.